

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Штулер І.Ю
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1
від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

Сугак Т.М.
(прізвище, ініціали)

Розробник: Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями з таких дисциплін як, «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінанси підприємств» та набуття ними відповідних фахових компетенцій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» є система фінансово-економічних відносин, які виникають в процесі антикризового фінансового управління підприємством, санації, реорганізації, банкрутства та ліквідації суб'єктів підприємництва.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **180** годин, **6** кредитів ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» є отримання базових знань та набуття практичних навичок з питань управління фінансовою санацією, реструктуризації суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення ліквідаційних процедур.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» є з'ясування сутності управління фінансовою санацією підприємства; набуття навичок складання плану санації, оволодіння прийомами та методикою проведення санаційного аудиту; освоєння методів, правил та умов фінансування санації; оволодіння методикою проведення санаційної реструктуризації та реорганізації підприємств; з'ясування економіко-правових аспектів санації, банкрутства та ліквідації суб'єктів підприємництва; з'ясування особливостей банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності, вивчення форм і методів державної фінансової підтримки санації суб'єктів підприємництва.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємств» забезпечує набуття здобувачами освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» здобувач вищої освіти повинен досягти таких запланованих результатів навчання:

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН 12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН 13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	пз	лаб	с.р.		л	сем	пз	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сутність управління фінансовою санацією підприємств												
Тема 1. Основи антикризового управління фінансами підприємств	11	2	-	3	-	6	12	1	-	1	-	10
Тема 2. Санаційний контролінг	17	4	-	3	-	10	12	1	-	1	-	10
Тема 3. Санаційний аудит	17	4	-	3	-	10	15	1	-	1	-	13
Тема 4. Фінансування антикризових заходів	15	2	-	3	-	10	17	1	-	1	-	15
Тема 5. Внутрішні фінансові джерела санації підприємств	17	4	-	3	-	10	15	1	-	1	-	13
Тема 6. Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	17	4	-	3	-	10	15	1	-	1	-	13
Разом за змістовим модулем 1	94	20	-	18	-	56	86	6	-	6	-	74
Змістовий модуль 2. Організаційно-правові механізми санації, банкрутства та ліквідації підприємства												
Тема 7. Санаційна реструктуризація підприємства	22	4	-	8	-	10	25	1	-	1	-	23
Тема 8. Оцінювання вартості майна підприємства.	22	4	-	8	-	10	25	1	-	1	-	23
Тема 9. Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	22	4	-	8	-	10	25	1	-	2	-	22
Тема 10. Особливості санації та банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	20	4	-	6	-	10	19	1	-	2	-	16
Разом за змістовим модулем 2	46	16	-	30	-	40	94	4	-	6	-	84
Усього годин	180	36	-	48	-	96	180	10	-	12	-	158

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 1. ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансова криза на підприємстві: симптоми, фактори виникнення, фази та види. Типи реакції підприємств на фінансову кризу. Першочергові заходи, спрямовані на поліпшення ліквідності активів підприємства.

Сутність антикризового управління фінансами підприємств. Інституційні та функціональні аспекти антикризового фінансового менеджменту. Суб'єкти та об'єкт антикризового управління фінансами.

Управління ризиками в системі антикризового фінансового менеджменту. Фінансова санація як складова антикризового управління. Зміст та основні завдання управління фінансовою санацією підприємства. Класична модель фінансової санації. Прийняття рішення

про санацію суб'єктів господарювання. Досудова санація та фінансове оздоровлення в процесі провадження справи про банкрутство.

Фінансовий механізм антикризового управління. Правове та нормативне забезпечення антикризового управління фінансами підприємств. Методи, важелі та інструменти антикризового фінансового менеджменту.

Антикризове управління у світлі теорії інформаційної асиметрії. Конфлікти інтересів та шляхи їх нейтралізації. Управління конфліктами інтересів.

ТЕМА 2. САНАЦІЙНИЙ КОНТРОЛІНГ

Сутність, необхідність, функції, завдання, інструменти та методи контролінгу. Методи контролінгу. Система раннього попередження та реагування, її завдання та етапи створення.

Сутність фундаментального та технічного підходів до моделей прогнозування банкрутства. Однофакторний та багатфакторний дискримінантний аналіз. Модель однофакторного дискримінантного аналізу У. Бівера та її застосування у вітчизняній аналітичній практиці. Моделі прогнозування банкрутства: Альтмана, Спрінгейта, Лиса, Беєрмана. Вітчизняні багатфакторні моделі оцінки фінансового стану підприємств.

Зміст, методологічні основи та порядок складання плану санації. Методики оцінки результатів та ефективності фінансової санації підприємства. Системи внутрішнього контролю на підприємстві. Необхідність та завдання внутрішнього контролю. Внутрішній аудит. Розмежування компетенцій контролінгу та внутрішнього аудиту.

ТЕМА 3. САНАЦІЙНИЙ АУДИТ

Санаційна спроможність підприємства. Сутність, мета, характерні риси та основні методи санаційного аудиту. Санаційний аудит – засіб верифікації плану антикризових заходів та зменшення інформаційної асиметрії між учасниками фінансових відносин. Замовники санаційного аудиту.

Принцип безперервної діяльності підприємства та перевірка його дотримання. Оцінка потенційної життєздатності підприємства.

Програма та етапи санаційного аудиту. Порядок проведення санаційного аудиту. Вивчення наявної санаційної концепції та збір необхідної інформації. Аналіз виробничо-господарської діяльності. Аудит фінансової сфери підприємства. Становище підприємства на ринку факторів виробництва та на ринку збуту готової продукції. Аналіз причин кризи та сильних і слабких сторін підприємства.

Оцінка ефективності антикризових заходів. Альтернативні методичні підходи до оцінки ефективності антикризового управління. Висновки за результатами санаційного аудиту. Зміст та порядок складання акту аудиторської перевірки.

ТЕМА 4. ФІНАНСУВАННЯ АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ

Джерела фінансування антикризових заходів. Форми фінансової санації. Систематизація заходів з антикризового управління фінансами. Двоступінчаста санація. Альтернативна санація.

Визначення потреби в капіталі для фінансування антикризових заходів. Зміст та види потреби в капіталі. Потреба в капіталі для фінансування антикризових заходів виробничо-технічного характеру. Потреба в капіталі для фінансування оборотних активів. Правила фінансування антикризових заходів.

Економічний зміст і мета санації балансу. Санаційний прибуток та його складові. Порядок проведення санації балансу. Зменшення статутного капіталу в процесі санації балансу підприємства.

ТЕМА 5. ВНУТРІШНІ ФІНАНСОВІ ДЖЕРЕЛА САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття та класифікація внутрішніх джерел фінансової стабілізації. Збільшення вхідних грошових потоків. Збільшення виручки від реалізації. Реструктуризація активів. Мобілізація прихованих резервів. Використання зворотного лізингу. Здача в оренду основних засобів, що не повною мірою використовуються у виробничому процесі. Оптимізація розміщення оборотних активів. Продаж окремих низькорентабельних

структурних підрозділів та об'єктів основних засобів. Методи рефінансування дебіторської заборгованості.

Зменшення вихідних грошових потоків. Управління витратами в системі антикризових заходів. Управлінський облік в антикризовому менеджменті. Механізм управління витратами. Методи управління витратами. Місце та роль аналізу точки беззбитковості в прийнятті антикризових рішень.

ТЕМА 6. ЗОВНІШНІ ФІНАНСОВІ ДЖЕРЕЛА САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансове оздоровлення із залученням засобів власників підприємства. Форми участі власників у санації підприємства. Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу. Збільшення статутного капіталу в процесі санації підприємства. Методи та джерела збільшення статутного капіталу. Альтернативна санація.

Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Мотивація кредиторів у санації підприємства. Трансформація боргу у власність. Пролонгація та списання заборгованості. Санаційні кредити. Санаційні консорціуми.

Фінансова участь персоналу в санації підприємства: відстрочення або відмова від винагороди за виробничі результати; надання працівниками позик; купівля працівниками акцій свого підприємства.

Державна фінансова підтримка санації підприємств. Форми прямого державного фінансування підприємств (бюджетні позики, субсидії, придбання державою корпоративних прав підприємств) та непрямой державної фінансової підтримки санації підприємств (підтримка фіскального характеру (податкові пільги, реструктуризація або списання податкової заборгованості), надання державних гарантій (поручительств), дозвіл на порушення антимонопольного законодавства, державні протекціоністські заходи; розміщення державних замовлень на підприємствах; обмеження щодо виходу на ринок; тощо). Практика та наслідки використання різних форм державної фінансової підтримки санації підприємств в Україні.

Змістовий модуль 2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ САНАЦІЇ, БАНКРУТСТВА ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 7. САНАЦІЙНА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття реструктуризації підприємства як одного з інструментів санації боржника. Порядок проведення реструктуризації. Форми реструктуризації: реструктуризація виробництва; реструктуризація активів; фінансова реструктуризація; корпоративна реструктуризація (реорганізація).

Механізм реорганізації юридичної особи як специфічна форма фінансування санації підприємства. Законодавчі передумови та вимоги у разі реорганізації підприємства: порядок державної реєстрації (перереєстрації) та ліквідації суб'єктів господарювання; вимоги антимонопольного законодавства; вимоги щодо захисту інтересів кредиторів підприємства, його власників, персоналу; порядок емісії акцій; можливі екологічні, демографічні та інші наслідки локального масштабу.

Особливості складання розподільного та зміст передавального балансів.

ТЕМА 8. ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

Поняття масового та експертного оцінювання майна підприємства. Етапи та методи оцінювання вартості майна підприємств.

Значення та порядок проведення інвентаризації майна як складової частини оцінки його вартості та аудиторської перевірки фінансової звітності.

Порядок оцінювання вартості підприємства як цілісного майнового комплексу, вартості корпоративних прав (висвітлено поняття «вартість бізнесу»), об'єктів нерухомості, вартості нематеріальних активів і рухомого майна підприємств; складання звіту про експертне оцінювання з висновками експерта про оцінку вартість майна.

ТЕМА 9. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ САНАЦІЇ, БАНКРУТСТВА ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Необхідність та завдання інституту банкрутства підприємств, функції законодавства про банкрутство.

Порядок порушення та проходження справи про банкрутство згідно Кодексу України з процедур банкрутства, процедура розпорядження майном боржника, функції та повноваження учасників провадження у справі про банкрутство.

Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур. Поняття ліквідаційної маси, порядок ліквідації підприємства, черговість задоволення вимог кредиторів, порядок складання та затвердження ліквідаційного балансу. Можливі комбінації активних і пасивних статей ліквідаційного балансу залежно від фінансового стану підприємства, що ліквідується.

Поняття мирової угоди, порядок її укладання. Списання і розстрочення податкової заборгованості платників податків при укладанні мирової угоди.

Поняття, ознаки, мотиви та цілі прихованого, фіктивного та умисного банкрутства, відповідальність до зазначених зловживань згідно Кримінального кодексу України.

Методика виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. Економічні показники поточної, критичної та надкритичної неплатоспроможності, економічні ознаки дій щодо доведення до банкрутства, порядок виявлення тенденцій формування незадовільної структури балансу підприємства.

ТЕМА 10. ОСОБЛИВОСТІ САНАЦІЇ ТА БАНКРУТСТВА ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Особливості санації та банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності: містоутворюючих, особливо небезпечних, сільськогосподарських підприємств, страховиків, професійних учасників ринку цінних паперів, суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина, селянського (фермерського) господарства, боржника, що ліквідується власником, відсутнього боржника, особливості провадження санації боржника його керівником.

Особливості санації, банкрутства та ліквідації комерційних банків: причини та наслідки.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи антикризового управління фінансами підприємств	2	1
2	Санаційний контролінг	4	1
3	Санаційний аудит	4	1
4	Фінансування антикризових заходів	2	1
5	Внутрішні фінансові джерела санації підприємств	4	1
6	Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	4	1
7	Санаційна реструктуризація підприємства	4	1
8	Оцінювання вартості майна підприємства	4	1
9	Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	4	1
10	Особливості санації та банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	4	1
	Усього годин	36	10

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи антикризового управління фінансами підприємств	3	1
2	Санаційний контролінг	3	1
3	Санаційний аудит	3	1
4	Фінансування антикризових заходів	3	1
5	Внутрішні фінансові джерела санації підприємств	3	1
6	Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	3	1
7	Санаційна реструктуризація підприємства	8	1
8	Оцінювання вартості майна підприємства	8	1
9	Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	8	2
10	Особливості санації та банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	6	2
Усього годин		48	12

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи антикризового управління фінансами підприємств	6	10
2	Санаційний контролінг	10	10
3	Санаційний аудит	10	13
4	Фінансування антикризових заходів	10	15
5	Внутрішні фінансові джерела санації підприємств	10	13
6	Зовнішні фінансові джерела санації підприємств	10	13
7	Санаційна реструктуризація підприємства	10	23
8	Оцінювання вартості майна підприємства	10	23
9	Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	10	22
10	Особливості санації та банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	10	16
Усього годин		96	158

11. Завдання для самостійної роботи

1. Проблеми діагностики причин кризи на підприємстві.
2. Методика проведення внутрішнього аналізу можливості виходу з кризи.

3. Бізнес-планування як складова фінансового оздоровлення.
4. Інвестиційне проектування як етап фінансового оздоровлення.
5. Проблеми контролю процедур антикризового управління і фінансового оздоровлення.
6. Проблеми та перспективи впровадження на підприємстві системи раннього попередження та реагування.
7. Проблеми та перспективи розвитку санаційного аудиту в Україні.
8. Джерела фінансування санації в умовах обмежених фінансових ресурсів.
9. Проблеми антикризового управління персоналом підприємства.
10. Проблеми та методика виявлення ризиків у фінансовій санації.
11. Фінансовий стан підприємств України в сучасних умовах та його оцінювання.
12. Сутність фінансової санації підприємства та її організація.
13. Діагностика фінансового стану підприємства та проблеми його прогнозування.
14. Організація системи раннього попередження та реагування на підприємствах.
15. Організація санаційного контролінгу та його методи.
16. Розроблення плану фінансового оздоровлення підприємства.
17. Сутність та завдання санаційного аудиту.
18. Порядок проведення санаційного аудиту.
19. Форми, правила та умови фінансування санації підприємств.
20. Проблеми визначення потреби в капіталі для проведення фінансової санації.
21. Внутрішні фінансові джерела санації підприємства.
22. Зовнішні фінансові джерела санації підприємства та проблеми їх залучення.
23. Сутність та завдання санації балансу.
24. Сутність та форми санаційної реструктуризації підприємств.
25. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
26. Доарбітражне та арбітражне врегулювання господарських спорів.
27. Порядок ліквідації підприємства.
28. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство: проблеми виявлення.
29. Необхідність та принципи експертного оцінювання вартості майна підприємства.
30. Форми та методи державної фінансової підтримки підприємства.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамену)

1. Фінансова криза на підприємстві та її фактори.
2. Поняття, фази і види фінансової кризи на підприємстві.
3. Характеристика першочергових заходів, спрямованих на поліпшення ліквідності активів підприємства.
4. Економічна сутність, мета та порядок проведення фінансової санації підприємства.
5. Класична модель фінансової санації.
6. Випадки, в яких може прийматися рішення про проведення санації підприємств.
7. Досудова санація. Поняття та порядок проведення досудової санації державних підприємств.
8. Зміст та теоретичні основи антикризового фінансового управління підприємством.
9. Поняття оперативного санаційного контролінгу, сутність, необхідність та основні завдання.
10. Поняття системи раннього попередження та реагування.
11. Дискримінантний аналіз та методи прогнозування банкрутства підприємств.
12. Характеристика методів контролінгу.
13. Опитування як метод санаційного контролінгу.
14. Факторний аналіз відхилень як метод санаційного контролінгу.
15. СОФТ-аналіз як метод санаційного контролінгу.
16. Портфельний аналіз як метод санаційного контролінгу.
17. Вартісний аналіз як метод санаційного контролінгу.
18. Аналіз точки беззбитковості як метод санаційного контролінгу.

19. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу. Нуль-базис-бюджетування.
20. ABC(XYZ)-аналіз як метод санаційного контролінгу.
21. Бенчмаркінг як метод санаційного контролінгу.
22. Методологічні основи , порядок складання та зміст плану санації.
23. Поняття та основні принципи аудиту, особливості та замовники санаційного аудиту.
24. Сутність, мета, завдання та характерні риси санаційного аудиту.
25. Методика та етапи проведення санаційного аудиту.
26. Сутність та економічні критерії санаційної спроможності підприємства.
27. Характеристика методів та інструментів санаційного аудиту.
28. Характеристика джерел інформації для проведення санаційного аудиту.
29. Система показників, що використовується при проведенні санаційного аудиту.
30. Поняття та етапи проведення аудиту фінансової сфери.
31. Методика оцінки фінансового стану неплатоспроможного підприємства.
32. Аналіз динаміки та структури валюти балансу.
33. Аудит власного капіталу
34. Оцінка ринкової активності акціонерного товариства.
35. Аудит позичкового капіталу та кредиторської заборгованості.
36. Оцінка ліквідності активів підприємства та його платоспроможності.
37. Аналіз дебіторської заборгованості.
38. Аудит реальних та фінансових інвестицій.
39. Аналіз Cash-flow.
40. Аналіз прибутковості підприємства.
41. Оцінка ділової активності підприємства.
42. Аналіз виробничо-господарської діяльності як елемент санаційного аудиту.
43. Оцінка становища підприємства на ринку факторів виробництва та на ринку збуту готової продукції.
44. Складання та зміст акту аудиторської перевірки.
45. Оцінка ефективності та наслідки санації підприємства.
46. Економічний зміст та завдання санації балансу.
47. Санаційний прибуток та його складові частини.
48. Завдання, методи та мотиви зменшення статутного капіталу підприємств.
49. Внутрішні фінансові джерела санації підприємств, їх класифікація і зміст.
50. Форми участі власників у санації підприємства.
51. Фінансові джерела та мотиви збільшення статутного фонду при проведенні санації.
52. Двоступінчата санація.
53. Альтернативна санація як метод фінансування оздоровлення підприємств.
54. Участь кредиторів у фінансуванні санації підприємства-боржника.
55. Форми фінансової участі персоналу в санації підприємства.
56. Санація шляхом реструктуризації.
57. Поняття і форми реструктуризації залежно від характеру застосовуваних заходів.
58. Реорганізація як специфічна форма фінансування санації підприємства. Поняття і форми реорганізації.
59. Законодавчі передумови і вимоги при реорганізації.
60. Характеристика основних форм реорганізації, спрямованих на укрупнення підприємств. Характеристика мотивів, які можуть спонукати санатора до реорганізації, спрямованої на укрупнення.
61. Реорганізація злиттям та приєднанням. Принципова різниця. Реорганізація поглинанням.
62. Характеристика основних форм реорганізації, спрямованих на розукрупнення підприємств. Характеристика мотивів, які можуть спонукати санатора до реорганізації, спрямованої на розукрупнення.
63. Реорганізація поділом та виокремленням. Принципова різниця. Реорганізація перетворенням.
64. Передавальний та розподільний баланси.
65. Досудове врегулювання господарських спорів.

66. Врегулювання господарських спорів в судовому порядку.
67. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство.
68. Характеристика судових процедур, які застосовуються до боржника в процесі порушення провадження у справі про банкрутство.
69. Поняття банкрутства підприємств. Характеристика правової бази, що регулює фінансові відносини, що виникають в процесі провадження у справі про банкрутство.
70. Поняття та види банкрутства підприємств. Характеристика правової бази, що регулює фінансові відносини, що виникають в процесі провадження у справі про банкрутство.
71. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.
72. Зміст і функції Кодексу України з процедур банкрутства.
73. Характеристика правової бази, що регулює фінансові відносини, що виникають в процесі провадження у справі про банкрутство в Україні.
74. Підготовче засідання господарського суду, попереднє засідання, проведення зборів кредиторів.
75. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
76. Учасники провадження справи про банкрутство.
77. Функції та повноваження розпорядника майна в процесі порушення провадження у справі про банкрутство.
78. Функції та повноваження керуючого санацією в процесі порушення провадження у справі про банкрутство.
79. Функції та повноваження ліквідатора та членів ліквідаційної комісії в процесі порушення провадження у справі про банкрутство.
80. Функції та повноваження арбітражного керуючого в процесі порушення провадження у справі про банкрутство.
81. Порядок складання, затвердження та зміст плану санації боржника в ході провадження справи про банкрутство.
82. Порядок складання, затвердження та зміст звіту керуючого санацією боржника.
83. Поняття добровільної та примусової ліквідації. Ліквідаційна процедура.
84. Порядок оцінки майна банкрута, визначення ліквідаційної маси. Продаж майна банкрута.
85. Черговість задоволення претензій кредиторів в ліквідаційній процедурі.
86. Ліквідаційний баланс. Можливі комбінації статей ліквідаційного балансу.
87. Порядок складання, затвердження та зміст звіту ліквідатора.
88. Поняття, порядок та умови укладення мирової угоди. Наслідки її виконання (невиконання).
89. Особливості санації та банкрутства державних підприємств.
90. Особливості санації та банкрутства містоутворюючих та особливо небезпечних підприємств.
91. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств.
92. Санація та банкрутство селянського (фермерського) господарства.
93. Особливості санації банкрутства страховиків.
94. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів.
95. Банкрутство суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи.
96. Фінансова санація, банкрутство та ліквідація комерційного банку.
97. Функції та повноваження державного органу з питань санації та банкрутства підприємств.
98. Зміст, необхідність, форми та методи державної санаційної підтримки підприємств.
99. Надання фінансових ресурсів на поворотній та безповоротній основі.
100. Непрямі методи державного фінансового сприяння суб'єктам господарювання.

13. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші

методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на практичних заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші); дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для модульного контролю у вигляді: *письмової відповіді (теоретичні питання, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

- для підсумкового контролю у вигляді *екзамену у формі письмової відповіді (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» є підсумковий контроль – екзамен.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного, модульного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10

Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Модульний контроль

Навчальна дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємств» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» оцінюється в **10 балів**. Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає **20 балів**.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі набрання ним за результатами поточного та модульного контролю не менше **20 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння (змістового модуля) навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з навчальної дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проєкту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							Самостійна робота
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10					Модульний контроль 2 - 10							

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємств» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Кодекс України з процедур банкрутства. – ВРУ від 18.10.2018 р. №2597- VIII.
2. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посібник / А.С. Крутова, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова. – Х.: Видавець Іванченко І. С., 2017. – с. 189.

Допоміжна

1. Антикризове управління у забезпеченні фінансової стійкості банків / В.В. Коваленко, М.А. Ситник // Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 25. С. 681-688.
2. Інтегрована система управління ризиками банку: монографія / Н.П. Шульга, В.І. Міщенко, Л.Л. Анісімова та ін.; за заг. ред. Н.П. Шульги. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 440 с.
3. Коваленко В.В. Імперативи забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. В. Коваленко // Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 22. С. 196-202
4. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: Підручник / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 320 с.
5. Коваленко В.В. Фінансова безпека банківської системи проблеми виміру та забезпечення / В.В. Коваленко, Т.М. Болгар, О.С. Сергєєва // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. 2018. № 3 (26). С. 38-45 (WoS).
6. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник [З. Б. Живко, О.В. Черевко, Н.В. Зачосова, М. О. Живко, О.Б. Баворовська, В.О. Занора]; за ред. З.Б. Живко. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.
7. Штулер І.Ю., Болдуєва О.В., Богма О.С. Генезис економічної безпеки країни як категорії // Актуальні проблеми економіки. – 2019. - №1. - С.4-11.
8. Штулер І.Ю., Костинець Ю.В. Моделювання державної заборгованості на основі багатофакторних лінійних залежностей/ І.Ю.Штулер, Ю.В. Костинець // Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку : збірник наукових

20. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

Органи державного управління і національні інститути

Офіційна сторінка Президента України www.president.gov.ua

Урядовий портал Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua

Національний банк України www.bank.gov.ua

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua

Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua

Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків «Держзовнішінформ» www.ukrdzi.com

Національні науково-дослідні інститути та центри

Національний інститут стратегічних досліджень www.niss.gov.ua

Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова www.ucseps.org

Інститут економічних досліджень і політичних консультацій www.ier.kiev.ua

База українського законодавства в Інтернет www.lawukraine.com

Наукові та електронні бібліотеки в Україні

Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського www.nbuv.gov.ua

Національна парламентська бібліотека www.alpha.rada.kiev.ua

Електронна бібліотека Львівської комерційної академії www.dev.lac.lviv.ua/lib

Наукова бібліотека імені Максимовича www.lib-gw.univ.kiev.ua

Дніпропетровська обласна наукова бібліотека www.libr.dp.ua

Вінницька державна обласна універсальна наукова бібліотека імені К.А.Тімірязєва www.library.vinnitsa.com

Львівська електронна бібліотека імені В.Стефаника www.lsl.lviv.ua

Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького www.ognb.odessa.ua

Велика економічна бібліотека www.economics.com.ua

Електронна бібліотека www.lib.com.ua

Міжнародні економічні і фінансові організації

Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund) www.imf.org

Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization) www.un.org

Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization) www.wto.org

Група Світового банку (The World Bank Group) www.worldbank.org

Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development) www.worldbank.org/ibrd

Органи статистики

Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua

U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov

Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov

U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov

U.S. Department of Commerce www.doc.gov

National Bureau of Economic Research www.nber.org

Investment Company Institute www.ici.org

Joint Economic Committee www.house.gov

Statistics Canada www.statcan.ca

U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk

Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp

German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de

German Finance Ministry www.bundesfinanzministerium.de

German Federal Economics Office www.bawi.de